

יְדִיעוֹת מַעֲבָרוֹת

ג' בסיון תשפ"א | 14 במאי 2021 | גליון 03 כרך 85

תוכן העניינים

3 דיווח מצוות השינוי

4 סיכומי ישיבות ועדת משק

6 דיווח מהנהלת קש"ת

7 שאילתה

7 בקשות ללימודי חברים לשנה"ל תשפ"ב ...

8 עדכון מהנעורים לחודש אפריל

9 נהיגה בטוחה בעונת הקיץ

10 מהנעשה בבית הספר סימני דרך

12 פרויקט הכרם

14 מידע על קוטל העשבים

16 מבט אל העבר - על דוד זהבי

20 על המציאות והעולם שמעבר

21 תודות

23 עובר ושב

בסוף הוא פול
טיל אחד קטן
ישנה את הכל
אצלנו או אצלם
הוא יפגע באוטובוס
בבית ספר או בגן
ויקרע את הלב
מתוכנו או מתוכם
יראו תמונה של אבא
עם ילד מדמם
בוכה לאלוהים
שלנו או שלהם

והעם ישתולל
יבקש נקמה
אם רוצים מלחמה
תהיה מלחמה!
זרקו עוד טילים
עוד בניין יעלם
יהרגו עוד ילדים
שלנו ושלכם

ואז יבוא מבחוץ
מישהו חכם
וידרוש להפסיק
אותנו ואותם
ואז זה יגמר
פתאום, ככה סתם
הם יכריזו שהם ניצחו
נכריז שניצחנו אותם
נחזור לשגרה
ושוב נוכל להיידם
כלי שלמדנו שום דבר
לא אנחנו, לא הם

ברק פלדמן

"ידיעות מעברות" - דו שבועון

עורך: אורי בן-שואל

חברי המערכת: ענבל נקש, ערן שבתאי

עיצוב גרפי: שמש ברקוביץ

צילום שער קדמי: רותי רם

צילומי שער אחורי: רותי רם, ענבל נקש

ומתוך עמוד הפייסבוק: "זה קורה במועדון".

כתובתנו: iton.maabarot@gmail.com

דיווח מצוות השינוי

לחברות ולחברים שלום,
בשעה טובה ומצלחת, צוות השינוי חזר להיפגש.

מתוך רצון להתניע שוב את התהליך לשינוי אורחות החיים, תוך בחינתו והתאמתו לקהילת מעברות, נבחרה חברת ייעוץ אשר בראשה עומד מני כץ.

כמה מילים על מני: מני הוא יועץ ארגוני, שעבד ועובד עם קיבוצים רבים. התרשמנו מאוד מדרך ראייתו הקהילתית ומהחשיבות הרבה שהוא מייחס לעיקרון שיתוף הציבור בהחלטות הנוגעות לחייו.

מני כבר נפגש עם ממלאי התפקידים בקיבוץ וגם עם חברים מתוך הקהילה, כחלק מתהליך האבחון ולמידת המאפיינים של קיבוץ מעברות. כמו כן, התקיימו מפגשים ראשונים עם צוות השינוי ומפגש עם חברי המזכירות.

במפגשים עם צוות השינוי, עסקנו במהות הקהילה והקהילתיות ובעקרונות שיתוף הציבור, כתפיסה מרכזית בגישת העבודה של מני בתהליכי שינוי. בתקופה הקרובה, נגבש את שיטת השיתוף המותאמת לקהילת מעברות ואת דרך היציאה לציבור.

נהיה בקשר בקרוב:

אבינועם, אופיר, אנדי, אסף שלג, אפרים שפירא, אפרת אשל, דפנה הראל, יניב קנלר, לאה זבולון, רז אליה, רעיה בן אברהם, שרה כתר ונילי ישראל.

הבהרה בנושא עלות היועצים בתהליך השינוי

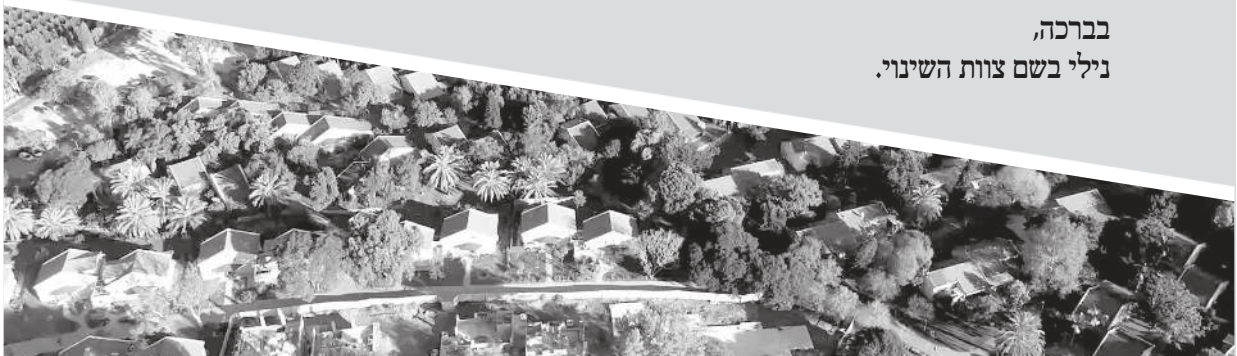
נשאלנו על ידי מספר חברים, מה היתה עלות היועצים שליוו את צוותי השינוי במהלך השנים. חשוב להזכיר, קודם כל, שהקיבוץ הקציב סכום של 7 מיליון ש"ח מכספי החלוקה המיוחדת (כספי מטרנה), לתהליך השינוי. ההחלטה התקבלה בשיחת הקיבוץ, בפברואר 2018. כל סכום שמתוקצב מאז לשינוי, נגרע מהתקציב הזה.

בשנים 2017 עד תחילת 2020, ליוותה את צוות השינוי דאז חברת "אנשי דרך". העלות הכוללת של הייעוץ, בשנים אלו, היתה 507,000 ש"ח.

בשנת הקורונה התהליך הוקפא והחברה המלווה אותנו כיום היא חברת "מני כץ יועצים", שעלותה כ-12,000 ש"ח לחודש. ההסכם עם החברה הוא שעתי (תשלום לפי שעות), כשעלות שעת עבודה היא 322 ש"ח + נסיעות.

בברכה,

נילי בשם צוות השינוי.

סיכומי ישיבות ו. המשק

סיכום ישיבה מתאריך: 08.03.21 (0421)

הישיבה התקיימה בזום

1. כניסה לקואופרטיב חלב ישראל

אורחים: שמאי מזיני, עמית בן יצחק, אבינוך מגרונות.

מדובר על הקמת תאגיד יצרנים למשקי החלב בארץ, קיבוצים ומושבים. הרצינול הוא שימור ענף מתוכנן בצורה ארצית, על מנת שלא נמצא את עצמנו במצב אליו הגיע שוק הפטם בארץ. הרצון שלנו היצרנים, לשמור על כמויות יצור ומחירים.

זו יוזמה של הארגונים האזוריים תחת הרגולציה של פטור מהגבל עסקי בסקטור החקלאי. הקמת קואופרטיב מספיק חזק שבעת ביטול התכנון יהיה גוף חזק ומשפיע על המחירים והכמויות. מעל 95% מהקיבוצים כבר אישרו השתתפותם וכמו כן גם הסקטור המושבי מצטרף לארגון. המטרה היא להיות מאוגדים בסוף אפריל. הקואופרטיב אמור להיות "על המדף", להתנעה בכל רגע נתון. כרגע הוא יותר קלף מיקוח במו"מ מול המחלבות, הקמעונאיות והאוצר. 7 ארגונים אזוריים כבר בארגון, רק 'מילואות' ייכנסו בחודש הקרוב. לדברי אביתר, אין סיבה כלכלית ארגונית לא להיכנס לקואופרטיב. תנאי הכניסה להצטרף מאד נוחים לרפתות. אין כאן סיכון לרפת. החזון הרחב - כפי שיש בעולם, הוא קיום אינטגרציה שלמה מהייצור דרך המחלבה ועד הקמעונאות. כיצד יתנהל הקואופרטיב - אזוריים שונים, רפתות שונות. כל תוספת ייצור תחולק אחוזה שוויונית. התכנון מאפשר לשמור על המצב הקיים של הרפתות (כפי שקורה בכל העולם).

החלטה:

ועדת המשק מאשרת את הצטרפות רפת חפר לתאגיד (קואופרטיב) חלב ישראל - אושר פה אחד.

2. רפת חפר - ריכוז הלוואות וחובות בעלים

אפי

חוב לבנקים של הרפת לבנק לאומי. מול זה, יש שיעבודים וערבויות של שני הקיבוצים. (מעברות והעוגן) הלוואות

משנת 2014 עד היום. במהלך שש השנים האחרונות, לקחנו הלוואות למימון בניית סככות, פאנלים סולאריים ומכון החליבה החדש עם רחבת הצינור. אופיר הציג את ההתמודדות של הרפת עם החזר הלוואות שאמורות להסתיים בשנת 2029.

3. אישור מבנה ארגוני עסקי חדש לקיבוץ

אפי

בהמשך להמלצות הצוות האסטרטגי הפנימי של הקיבוץ אנו מביאים לאישור את ההצעה למבנה ארגוני עסקי חדש לקיבוץ.

- המבנה הארגוני מבוסס על 4 מגזרים עסקיים בקיבוץ:
- מגזר התעשייה והמסחר כולל: מוצרי מעברות, תרימה ו-Envomed. לגופים הנ"ל יש דירקטוריונים עצמאיים ולכן לגוף זה לא תהיה הנהלה.
 - מגזר נדל"ן ואנרגיה - כולל: מעברות בניה והנדסה, מעברות חשמל בע"מ, גגות סולאריים, השכרות עסקיות, מנהלת פארק התעשיות מעברות, למגזר זה נקים מנהלת.
 - מגזר חקלאות - כולל: מטעים, רפת, גד"ש. לרפת ולגד"ש יש הנהלות עם השותפים ואנו נקים הנהלה למטעים.
 - מגזר יזמויות ועסקים קטנים - כולל: כל היזמויות ומוסך מעברות. למגזר זה נקים מנהלת.

בשבועות הקרובים נכנס לתהליך של בחירת הנהלות. כמו כן, נקים הנהלה כלכלית/ עסקית שתהיה עם סמכויות החלטה ותמליץ לוועדת המשק על מהלכים עסקיים כלכליים הנוגעים לעסקי הקיבוץ. הועדה תחליף את הצוות הכלכלי הקיים עד היום, שהוא יותר צוות מייעץ למרכז המשק, עם פחות יכולת החלטה.

חברים ביקשו לבדוק אפשרות להוסיף גם את אחד המזכירים לצוות הכלכלי/עסקי בנוסף למרכז המשק, מנהל הכספים, נציגי המגזרים ושבעה נציגי ציבור עם רקע כלכלי.

החלטה:

בהצבעה שמית, אושר המבנה הארגוני כלכלי עסקי החדש פה אחד.

*חברים ביקשו להראות בדוחות גם מדדים כלכליים של איתנות פיננסית ומבנה ההון.

רוני מציג דוחות תמחיריים

- מציין את תמחיר המשיכות של החברים בקיבוץ כמו כן, את החיסכון בקהילה לאור צמצום פעילות בתקופת הקורונה
- ביזמויות - רואים את השפעת הקורונה בחלקם לאור הסגרים וצמצום הפעילות של לקוחות. אולם, יש מספר יזמויות שפעלו בצורה מאד יפה בשנת הקורונה המאתגרת.
- החברים הוציאו פחות כסף (סגרים ואין יציאה מהארץ)
- הוצגה מצגת השוואה רב שנתית של מקורות ההכנסה של הקהילה להוצאות הקהילה.

החלטה:

ועדת המשק מאשרת את דוחות 2020 - אושר פה אחד.

2. אישור בונוס 2020 - מחצית שניה

בהתאם להחלטת ועדת משק, הבונוס מחולק כך: 40% לאחר אישור דוחות אמצע שנה והיתרה לפי תוצאות אמת של השנה.

החלטה:

ועדת המשק מאשרת חלוקת בונוס עבודה של 1,850,000 ש"ח. כהשלמה לבונוס 2020 - אושר פה אחד.

סיכום: אנדי

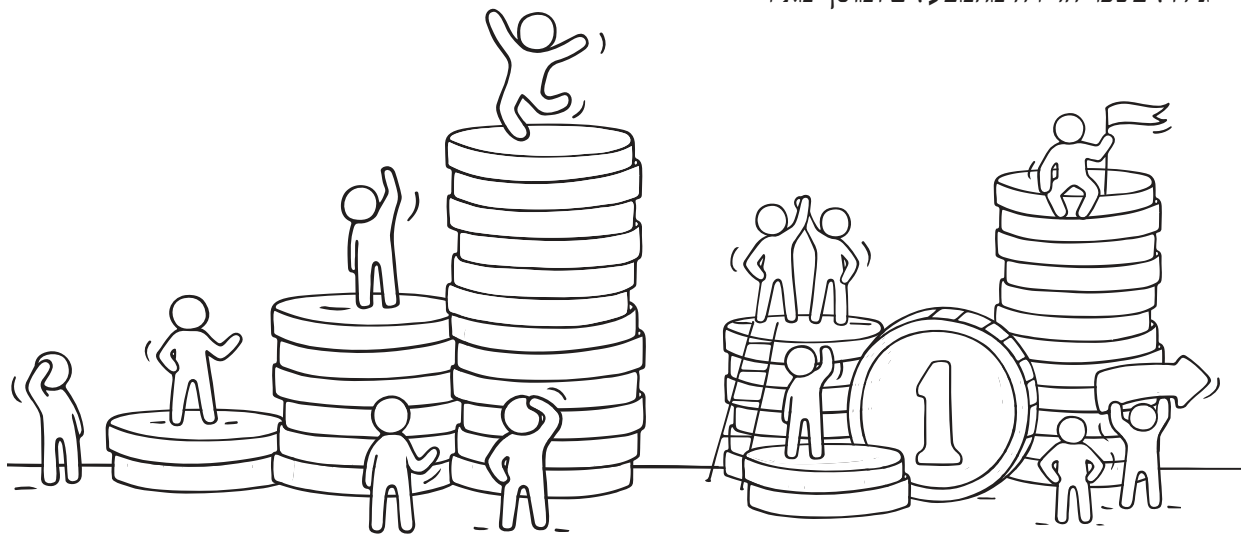
1. סיכום 2020 קיבוץ מעברות - דו"חות נספיים

אפרת ואנדי הציגו את הנקודות המרכזיות בתוצאות:

- שנת קורונה!
- חברים פוטרו והוצאו לחל"ת
- מענקים מיוחדים מביטוח לאומי
- השנה, תשלום עבודה לחברים העובדים בקיבוץ ע"פ המישכור
- דיבידנד ממוצרי מעברות
- שוק ההון היה בתזוית (הפסדי הון) לא משכנו מקרנות השתלמות של חברים (עובדי חוץ)
- חסכון גדול בקהילה לאור צמצום ההוצאות בחינוך תרבות ובריאות, ובשל הסגרים והחל"ת.
- סעיף מיוחד להוצאות קורונה
- בתחבורה - חסכון בסבסוד הרכב (חברים לא נסעו) ומצד שני הוצאות בליסינג המשיכו להגדיל הוצאות תחבורה.
- המטעים - עוד עונה טובה מאד
- השקעות גדולות במגזר היצרני (פארק תעשיות ותשתיות) ובמגזר הצרכני (שכונת רמות חפר, שכונת הרפת וגמר שכונת האקליפטוס) הכל על פי התוכנית.
- עודף משקי בהתאם לתוכנית.

שלומי מציג את הדוחות:

- רואים את העלייה בהשקעות
- עליה בהלוואות מהבנקים לאור ההשקעות הרבות.
- רווח הפעלה טוב מלפני שנה.
- הפסדי מימון
- המפעלים מוצרי מעברות ותרימה - הפסידו בשורה התחתונה
- גידול בשכר הדירה מהמפעלים ומוסך מאיר

דיווח מהנהלת קש"ת

5 באפריל 2021

סיכום קהילה 2020

מנכ"ל: רונן טייטלבוים

הכנסות:

נקודות עיקריות:

- שכר חברי הקיבוץ בענפי הקיבוץ - משנת 2020 שכר אמת, לפי המשכור.
- גידול בהכנסות מעבודה בגלל מענקי פרישה שקיבלו מספר חברים, עובדי חוץ שיצאו לפנסיה.
- ירידה במספר החברים העובדים במפעלים.
- ביטוח לאומי גדל בגלל המענקים שהתקבלו מהמדינה.
- ירידה בהכנסות משירותים

פירוט והסבר לנושא הכנסות הקהילה:

- הכנסות עובדי חוץ גבוהות מהתכנון למרות הקורונה בעיקר בגלל עליות שכר לחלק מעובדי החוץ ומענקי פרישה של כמה חברים שיצאו לפנסיה מוקדמת. ההפרשות של חברים אלה ימשיכו להיכנס לסעיף הכנסות עובדי חוץ עד שיגיעו לגיל פנסיה. ההוצאות בסעיף עובדי החוץ כוללות החזרים לעובדים, החזרי 3%, הוצאות רכב ונסיעה, פנסיה ועוד. כמו כן, הפדיון של קרנות ההשתלמות השנה היה נמוך מאוד לעומת שנה קודמת בגלל המצב של הקרנות והקופות. סה"כ יש 150 עובדי חוץ.
- הכנסה נוספת חד פעמית לשנה זו הם התקבולים מביטוח לאומי בגין נזקי הקורונה. בהמשך צפוי שהוצאות ביטוח לאומי יעלו בצורה דרסטית כי המדינה תצטרך למלא בחזרה את הקופות שחולקו השנה.
- שירותים מתאגידים - לאורך השנים התאגידים של הקיבוץ העבירו תשלום בגין השירותים שקיבלו מהקיבוץ. בעבר כל הסכום עבר לקהילה והשנה רק 30% מהסכום שמועבר לקיבוץ, עובר לקהילה ומשנת 2021 לא יעברו תשלומים אלו לקהילה מאחר והקהילה מסוגלת לעמוד בכוחות עצמה ולא זקוקה לתוספת זו.
- בהכנסות מעבודה נכנסים גם בונוסים, שכר דירקטורים וכל הכנסה מעבודה או חלף עבודה.

הוצאות:

- בשל הקורונה ירידה גדולה בהוצאות בחלק מענפי השירות (בעיקר: חינוך, בריאות, תרבות).
- תקציב מיוחד לתחזוקה - הוחלט עליו בקש"ת באמצע השנה
- ענף מזון - חריגה שנובעת מהקורונה ומתיקון עגלות במערך ההגשה. היתה ירידה מאוד גדולה בהכנסות בגלל סגירת חדר האוכל בתחילת תקופת הקורונה ובגלל הפעלת המזנונית בשטח התעשייה בלי החזרת ארוחת הבוקר. דבר זה גרם לכך שצריך לקנות את האוכל למזנונית בכלבולית דבר שייקר מאוד את ההפעלה. בנוסף היו הרבה הוצאות על תקלות ושבר בציוד. קונדיטוריה - מסיימת ברווח.
- שיזף - חריגה שנובעת מעבודה במשמרות ארוכות ותשלום שעות נוספות בגלל אילוצי הקורונה.
- כלבולית - מסיימת ברווח קטן. היתה קפיצה משמעותית בכמות הקניות שנעשו ע"י החברים.
- בחינוך, תרבות ובריאות רוב התקציב לא מומש בגלל הסגרים והקורונה.
- בענף האחזקה אושר תקציב מיוחד לאחזקת דירות.
- סעיף מיוחד להוצאות אירוע קורונה. בסעיף זה נרשמו ימי העבודה של חברים שלא עבדו בתקופות הסגרים ונאלצו להישאר בבית עם ילדים קטנים ונרשמו גם קניות ספציפיות כגון: מסכות, מכונות חיטוי ועוד הוצאות שלא היו צפויות.

לסיכום:

היתה שנה מאוד חריגה בכל התחומים, חלק מהענפים עבדו פחות וחלק דווקא עבדו יותר, היה קשה מאוד לנהל את המערכת בשנת חוסר וודאות ובשנה שבה חלו איסורים רבים. הענפים נאלצו להתמודד עם המצב שהשתנה כל הזמן, עם הוצאות שכירים לחל"ת ועם בידוד של עובדים או של כל הצוות. אנחנו מסיימים שנה לא קלה וכולנו תקווה שהודאות חזרה אלינו, שכולם יהיו בריאים ונחזור לפעילות רגילה בכל הענפים. בשורה התחתונה הקהילה סיימה בעודף של מעל שלושה מיליון ש"ח.

בברכה, רוננית ואפרת.

שאלתה בנוגע לענף הבגד

[השאלתה פורסמה בגליון הקודם והיא מוצגת כאן בשנית]

השאלתה מופנת לאפרת אשל, מרכזת קש"ת: הנהלת קש"ת קיבלה החלטה על איחוד ענף הבגד בעלות של 260 אלף ש"ח. בענפים צרכניים אין חישוב של החזר השקעה. כיום המחיר הוא 9.06 לק"ג כביסה. אני מבקש לדעת מה תהייה עלות של ק"ג כביסה לאחר איחוד בין המכבסה לקומונה. אני מבקש תשובה בשקלים.

בברכה, יהושע מס

תשובה לשאלתה

לאחר מעבר המכבסה לקומונה, המחיר לקילו כביסה יהיה 8 ש"ח. הערכה זו מבוססת על התנהלות ענפי הבגד בשנים האחרונות. חשוב להדגיש שהחבר ימשיך לשלם את אותו הסכום כמו היום: 4.16 ש"ח לקילו. ההפרש מסובסד מתקציב הקהילה.

בברכה, אפרת

בקשות ללימודי חברים לשנה "ל תשפ"ב - (2021 - 2022)

על מנת שניתן יהיה להיערך בזמן, בבקשה העבירו בצורה מסודרת את הפרטים שלהלן:

- נושא הלימודים
- מוסד הלימודים
- היקף שנות לימוד וימים בשבוע
- עלות משוערת
- כל מידע אחר היכול לסייע.

את הבקשות נדרש להעביר עד לתאריך 13.06.21 למייל: ahuvi@maabarot.net

כמו כן כל הממשיכים והמסיימים ללמוד בשנת 2022/2021 מתבקשים לעדכן את אהובי בהקדם!

בהצלחה לכולם
משאבי אנוש מעברות

שלום לכולם,
חברים המעוניינים לצאת ללימודי מבוגרים בשנת הלימודים הקרובה, מוזמנים להעביר את החומר הרלוונטי למש"א.

חשוב לזכור, מטרת היציאה ללימודים היא להקנות לחבר/ה כלים טובים יותר לשיפור, ביסוס, הרחבה ומיצוב יכולת ההתפרנסות. לפיכך, השיקול העיקרי באישור יציאה ללימודים יהיה מותנה בפוטנציאל לשיפור יכולת ההתפרנסות של החבר/ה.

קיבוץ מעברות משתתף בצערה של משפחת שמעוני על מותה של

תמר נתיב ז"ל

(הבת הראשונה של קיבוץ מעברות)

קיבוץ מעברות משתתף בצערה של נעמה דביר-הופמן על מותו בטרם עת של בן זוגה

דולב אבן-פז ז"ל

עדכון קצו מהנעורים לסינום חודש אפריל

נוסיף ונספר על פרויקט גינה קהילתי שאחראית עליו שכבת ח' - החודש נפגשנו פעמיים עם חברי הגינה הקהילתית בכדי להכין את הגינה לשתיילת הקיץ, נפגשנו בשבת שמשית ונהננו לראות את הגינה מתחדשת. בהזדמנות זו נודה לברק אייזנברג שמלווה ומוביל את הפרויקט מתחילתו ונמצא לציידנו. נציין גם שיש עוד גינה שמחכה לבעלים חדשים. מזמינים אותכם לבוא ולהתרשם מהגינות!

צוות הנעורים

את אפריל התחלנו בסיום חופשת הפסח עם חגיגות המימונעורים השנתיות שלנו ואירחנו את חברי וילדי הקיבוץ בחצר הנעורים עם מוזיקה ומתוקים, החגיגות הוכרוזו כהצלחה וכייף לכולם ושמחנו לארח בסגנון קורונה את מי שהגיע ולקח חלק במסיבה.

חודש אפריל הוא חודש שמורכב מיום הזיכרון לשואה ויום הזיכרון לחללי צה"ל ולנפגעי פעולות האיבה, שוחחנו יחדיו על המשמעות של זיכרון ואיך אנו ממשיכים לזכור בעולם של היום.

המשכנו לחגיגות העצמאות ופעילויות שכבתיות לשכבות ט' ו י'. בנוסף נערכו ערבי גו"ב וגו"צ (גוש בוגר וגוש צעיר) בנושא לקיחת אחריות, ואיך היא באה לביטוי בנעורים. במהלך כל החודש נערכו פעילויות מגוונות של השומר הצעיר בימי שלישי לשכבות ד'-ח'.

נהיגה בטוחה בעונת הקיץ

הסדרי תנועה וחנייה בבריכת השחייה

עונת הרחצה החלה ואיתה תנועה ערה של משפחות ואורחים. חניית הבריכה מיועדת לדיירי הגרים בסמוך לבריכה בלבד (בית גולן, בית אלון, בית הכיתות ותושבי שכונת הציפורים הקרובים לבריכה).

על כן סידרנו עלייה נוחה למגרש החנייה שמעל הבריכה (מסוף רמות חפר) והשער למעלה יהיה פתוח לגישה נוחה מחניית המסוף. הנכם מתבקשים לדאוג שהאורחים יחנו בחניית המסוף.

שילוט חדש הוצב לאורך כביש הגישה ובמגרשי החנייה. אין לחנות לאורך גדר הבריכה והמדרכה ממול - למען בטיחות כולנו!

נסיעת כלי רכב וחניות בתחומי המגורים

תופעה חמורה אשר נוגדת את הכללים ומסכנת את כולנו: הולכי הרגל, הגיל השלישי המתנייע בקולנועיות, הילדים היקרים לנו מכל שמשחקים ורוכבים על אופניים בשבילים ובגני המשחקים. פנינו מספר רב של פעמים בכל דרך אפשרית, אך הנוחות היא מעל הכל! אין ספק שאנו פוגעים באיכות החיים ואף לוקחים סיכון בפגיעה בנפש. יש בקשה של מספר רב של חברים המבקשים למנוע תופעה זו. על כן, על כל אחד מאיתנו להימנע מכניסה עם רכב לשטחי המגורים אלא אם הדבר חיוני ולפרק זמן קצר.

רכיבה באופניים / אופניים חשמליים

רכיבה באופניים מחייבת אמצעי מיגון: קסדה, אמצעי תאורה מלפנים ומאחור ואמצעי התראה (צופר). לכל מי שברשותו אופניים חשמליים עליו לנהוג עפ"י דרישות החוק. חובה על כל הורה לדאוג שילדיו לא יעברו על חוקי התעבורה על מנת להימנע ממצבים בלתי נעימים.

בברכת קיץ מהנה ובטוח,

נפתלי שראל

קצין בטיחות ותעבורה

נייד: 054-2620996

מייל: naftali_s@maabarot.com

שלום לחברים ולנוהגים,

אנו בפתחה של העונה ונשמח לעדכן אתכם בכמה עצות לנהיגה בטוחה בעונה זו:

- יש להרבות בשתייה במהלך כל היום ע"מ לשמור על ערנות, להפעיל את המזגן ולעצור להתרענות בכל הזדמנות שניתן.
- הימנעו מלנהוג לאחר ארוחה דשנה, בפרט בשעות הצהריים.
- חלה האחריות על כל נהג לוודא לפני כל נסיעה כי הרכב תקין לנהיגה. לחץ אויר, שמשות נקיות, דלק ומסמכי רכב בתוקף.
- לא ינהג אדם אשר יש לו ספק כי אינו כשיר לנהיגה מכל סיבה שהיא.

היתר נסיעה בקולנועיות

לא ינהג אדם בקולנועית ללא אישור והדרכה של קצין הבטיחות בתעבורה. לאחרונה ישנה תופעה של ילדים ובני משפחה (נכדים, אורחים וכדומה) הנוהגים בקולנועיות ללא הדרכה ואישור ובניגוד להוראות משרד התחבורה / משטרה. מי שיאפשר לנהוג בקולנועית בניגוד להוראות הנ"ל יישא בתוצאות עפ"י הנדרש בחוק. בחודשים האחרונים אירעו מס' תאונות בקיבוץ בין חברים לבין רוכבי אופניים ובין קולנועיות. התאונות אירעו מחוסר תשומת לב לדרך. שכל אחדות ייקח לתשומת ליבו כי עליו לנהוג בזהירות ובאחריות. חובה על כל מי שיש ברשותו קולנועית שנרכשה באופן פרטי לבצע ביטוח חובה כנגד צד ג' נוקי גוף. היה ולא יהיה ביטוח- חשוף לתביעות.

לידיעתכם, חל איסור מוחלט לנוע עם קולנועיות וכלים תפעוליים (קלאב קאר, איזי-גו, מרשל, וכדומה) אל מחוץ לקיבוץ * [שוב, פרט למתחם אלזונית הסמוך וקופת חולים. העורך].

היתר נסיעה ברכב תפעולי

לידיעתכם חל איסור מוחלט לנהוג ברכב תפעולי מסוג כלשהו למי שאין ברשותו רישיון נהיגה מסוג כלשהו מטעם משרד התחבורה. ולפני השימוש חובה לעבור הדרכה ע"י קצין הבטיחות בתעבורה.

מהנעשה בבית-הספר

סימני דרך
בית הספר היחודי במעברות

שלום לכל הקהילה: ילדים, הורים, סבים וסבתות

השנה האחרונה הייתה שנה מאתגרת מאוד לכולנו: שנה רוויה בשינויים ותהפוכות, שנה שהתנהלה רובה ככולה במתכונת "חמ"ל": כמעט ואין פנאי לתכנן קדימה, וכולנו נאלצים להגיב לדרישות ולאיסורים הרבים המונחתים עלינו יומם ולילה. זאת מבלי שלנו נשות ואנשי החינוך ניתנה הזכות להשמיע את עמדתנו המקצועית לגבי המשמעויות החינוכיות של ההנחיות הללו בעבודה עם ילדים צעירים בשטח. ובתוך כל זה חברותיי וחבריי לצוות "סימני דרך", קבוצת עילית של מחנכות ומחנכים, לא פסקו לרגע מלחפש דרכים יצירתיות שיאפשרו לילדים להמשיך לחוות - אפילו בשנה כזו - חוויה קרובה ככל האפשר לשגרה הברוכה בדרך כלל של ילדה בסימני דרך בימים נטולי מתווים ואיסורים.

בדומה לכך, גם בהיבט הכלכלי, הוועד המנהל של האגש"ח בהובלתם של שמואל מי-טל יו"ר האגש"ח, יניב קנלר גזבר האגש"ח ולצדם לירון גרינברג, מנהלנית "סימני דרך" המנהלת את הכספים בשוטף, הגיבו יחד במהירות וביעילות לסיכונים והשינויים שנוצרו בשנה הזו ובאורח פלאי ממש הצליחו לסיים אותה ביציבות כלכלית ובעמידה ביעדי התכנית הכספית עליה התחייבנו בפני הקיבוץ מאז הקמת סימני דרך ועד היום.

תודות לכל אלו ולרבים אחרים שסימני דרך יקר לליבם, נראה ששרדנו את החלק הארי של משבר הקורונה ושמכאן אנחנו בקו מתמשך וברור של חזרה לכל הטוב שיש לסימני דרך להעניק לילדים בזמני שגרה.

מה לפנינו בשליש האחרון של השנה: בשבועות האחרונים של שנת הלימודים נתמקד ביצירת השיא של הנושא השנתי המשותף שלנו: יבשת אפריקה בכיתות א'-ב', והשאלה הפורייה "מהו בית?" בכיתות ג' עד ה', שלגביו נרחיב מעט כעת.

"מהו בית?" - נושא שנתי ביה"ס סימני דרך שכבות ג'-ה'

ילדי כיתות ג' עד ה' חקרו השנה את השאלה "מהו בית?" מזוויות שונות ומרתקות:

- הזווית ההיסטורית: מתי בני האדם הקדמונים החלו לבנות לעצמם בתים? ממה היו עשויים הבתים הללו? מהם ציורי הקיר שהתגלו במערות העתיקות - איך ציירו אותם ולמה הם שימשו? לסיום יחידה זו הילדים ציירו בעצמם על הקיר ציורי קיר - אשר אם ימצאו אותם בעוד אלפי שנים, יוכלו להבין מתוכם כל מני דברים מעניינים על הילדים שציירו אותם פעם.

בתקופה הקרובה נכין עם הילדים את יום השיא בו אתם ההורים תהיו הקהל המפרגן ובמקביל גם נכתוב את הערכות סוף השנה בסגנון ההוליסטי של סימני דרך. שריינו ביומנים: תערוכת התוצרים של הנושא המשותף יתקיים ביום שלישי ה 15.6 בין השעות 15:00 ל-17:00, וכל הקהילה מוזמנת! (בהתאם להנחיות הבריאות).

לסיום, בתקופה זו אנו פועלים במרץ להכנת הנדרש לשנה הבאה בחלוקת הכיתות לאור המשך הצמיחה מחמש לשש כיתות, דיוק הפדגוגיה והליווי המקצועי של הצוות, וכן שימור צוות וגיוס צוות נוסף לפי הצורך. כולנו מרגישים כבר מעכשיו את ההתרגשות מכך שבשנה הבאה תהיה לנו לראשונה בסימני דרך כיתה ו' מסיימת!

תודה מקרב לב לכל מי שעושה ותורם למען ילדות וילדי סימני דרך.

שלכם, יוגב (מנהל בית הספר), אורית (מנהלת החינוך החברתי) והצוות

- הזווית הרגשית: מהו בית עבורי? איפה אני מרגיש בבית? מה אני יכול לעשות כדי להרגיש יותר בבית? לסיום יחידה זו הילדים התנסו בציור פורטרטים עצמיים בצלליות בגודלם הטבעי ששיקפו את איך שכל ילדה וילד רואה את עצמה/ו.
- הזווית הסביבתית: מדוע מכל הכוכבים הידועים לנו, רק כדור הארץ מצליח לספק בית לכולנו? מה ההשפעות הסביבתיות של ההתנהגות שלנו כבני אדם על בית זה?

לסיום, הילדים יחקרו ויציעו פתרונות ורעיונות משלהם לאתגרים הסביבתיים, כגון מוצרים או מיזמים חברתיים לצמצום פסולת.

יחד הבנו יותר לעומק שהמשך הקיום שלנו ושל בעלי החיים והצמחים תלוי בכל אחת ואחד מאיתנו, לכן חשוב שנשמור על כדור הארץ שלנו - מהבית, דרך בית הספר ועד לטבע הסובב. אז... "אל תשכחו: יש לנו (כדור) ארץ נהדרת!"

פרויקט הנרם

מזה כשנה, יהושע מס בשיתוף בנו רן, מטפחים את כרם הזיתים של הקיבוץ בעזרת נערים ונערות מבתי ספר בירושלים. ביקשנו מהם לשתף על הפרויקט שנרקם ומה התכניות להמשך.

ספרו על התכנית שבמסגרתה מגיעים לקיבוץ נערים ונערות מירושלים?

רן: בירושלים פועל כיום מיזם חינוך חדשני הקרוי "המרחב השלם". בימים אלה, המיזם פועל בשישה בתי ספר בעיר, כאשר הצפי הוא התרחבות ל- 20 בתי ספר בשנים הקרובות. במסגרת מיזם זה, הופכים בתי הספר למוסדות חינוכיים הפועלים מבוקר ועד ערב ומשלבים בתוכם היבטים של חינוך פורמלי ובלתי פורמלי. כך למשל, ילדים לומדים בשעה 10 בבוקר שיעורי אנגלית, בשעה 12 לימודי שטח וניווט, בשעה אחת מתמטיקה ובשעה שתיים לימודי סייבר ויזמות. הכוונה היא לראות כל ילד וילדה באופן "שלם" ולספק להם מענים חינוכיים, התואמים את תחומי העניין והכישורים האישיים של כל אחד ואחת מהם. בתוך מערכת חינוכית זו, ניתן דגש לעשייה חברתית בשדות שונים, כגון התנדבות בתחום הסביבה והחקלאות. בהקשר זה התחיל הקשר בין הקיבוץ לבין המיזם.

איך התחיל הפרויקט בכרם הזיתים?

יהושע: בחיפוש אחרי מקום להנצחת בנגו עדי, מצאנו ענת ואני את מבנה הבאר פרדס ב', שנמצאת בלב כרם הזיתים של הקיבוץ. מבנה הבאר נראה לנו כמקום מתאים אך כשהלכנו לבדוק את המקום, מצאנו חלקה חקלאית (הכרם) שהתחזקה שלה אינה מכבדת את בעליה וחשבנו כי ניקח על עצמנו את הטיפול במקום. כאשר רן פנה ושאל

אם יש לנו רעיון למיזמים חינוכיים, הצענו לו את טיפוח ושיקום כרם הזיתים. היה ברור שמעבודה זו ניתן להפיק ערך חינוכי רב ובהתאם לכך פנינו לאילון זמיר ואנדי בבקשה לקחת אחריות על כרם הזיתים. ההצעה התקבלה בשמחה ומכאן ואילך התחלנו בגיוס קבוצת נערים ונערות מתוך בתי הספר בירושלים, אשר הביעו עניין בעבודה מסוג זה ואשר עבודה כזו יכולה לתרום להם בציר הפיתוח האישי שלהם.

איך הנערים הגיבו לעבודה החקלאית? האם הם התחברו? מיזם מנחה אותם?

רן: עבודה מאומצת בשטח אינה דבר טבעי עבור מרבית הנערים והנערות, בטח הצעירים שביניהם. עבור רובם זו הפעם הראשונה שהם מגיעים לחלקה חקלאית ולומדים כיצד הפריטים שהם רגילים לראות בסופר או במקרר, גדלים ומטופחים לכדי תוצר חקלאי. עם זאת, כולם הגיעו עם סקרנות רבה ועם רצון לתרום, כך שהמוטיבציה הייתה קיימת, וכל שנותר הוא להנחות אותם בעקרונות עבודה נכונה, יעילה ובטיחותית. בהקשר זה דאגנו להביא למפגשים הראשונים את רמי בלו, תושב בית יצחק שגדל בעין החורש ומגדל כיום כרם זיתים בוטיקי באזור העמק. רמי הסביר לנערים את עבודת הטיפוח והשיקום הראשונית שיש לעשות, וכך התחלנו בעבודות עישוב, גיזום וניקוי 'חזירים' לצורך שיקום העצים.

יהושע, איך אתה מרגיש כממשיך דרכו של שאול דניאל בטיפוח הכרם.

יהושע: "הרומן" שלי עם כרם הזיתים התחיל כאשר שאול דניאל הזמין אותי לעזור לו בטיפול בכרם, היות ובעברי עבדתי במטע וגם אני נצר למשפחה "חקלאית". היה לי מאוד נעים ומשמח לעזור לו וקצת נקשרתי למקום. כיום אני שמח להמשיך את דרכו של שאול בכרם, דרך שימורו

וטיפוחו. אני חושב שזית הוא עץ מאוד סמלי בהקשר של שורשיות וחיבור בין אדם למקום, ובהקשר זה חשוב שנשמור על חלקות ייחודיות הסמוכות לשטח הקיבוץ ומהוות חלק "מתבנית נוף מולדתנו".

האם יש מקום למעורבות חברים נוספים?

יהושע: בזמני הביניים בין ימי העבודה של הנערים אני מבצע עבודות שוטפות של התחזוקה. בהקשר הזה אני מקבל סיוע מקצועי וייעוץ מיטיב מהצוות החקלאי של מעברות אשר עוזר כמיטב יכולתו בכל שאלה ובעיה. אני מקבל עזרה ועצה טובה גם בכל מי שאני פונה אליו בשאלות כאלו ואחרות, כמו למשל עקיבא בנושא המים. בתור "פנסיונר" הטיפול בכרם מוסיף לי מאוד ונותן לי תעסוקה משמעותית, בעיקר בקירוב נערים לעבודת האדמה וחיבור למשהו בסיסי מאוד, וגם כמובן להכרה של אוכלוסייה אחרת. חשוב לי לומר בהקשר זה, שיש בהחלט מקום להצטרפות של חברים נוספים לשימור וטיפוח הכרם, בתחומי אחריות ופעילות שונים. עוד רעיון שעלה לנו בעבר, הוא מבצע "אמץ לך עץ", במסגרתו תוכל כל משפחה לאמץ לה עץ מסוים מתוך הכרם ולסייע בטיפוחו בעת המסיק או ימי העבודה. נשמח גם להתגייסות של נערים מקומיים, במסגרת "גיוסים" או התנדבות, בעיקר כאשר מגיעים הנערים מירושלים, משום שיש בכך כדי לפתח קשרים הדדיים וחברות בין אוכלוסיות שונות, מקצוות שונים של החברה הישראלית, ערך שיש לו משמעות רבה, בטח בתקופה הזו.

מתי היה הביקור האחרון בכרם:

רן: במסגרת הפעילות בכרם הגיעה בחופשת הפסח קבוצה של נערים ונערות משכונת הר חומה, לביקור בקיבוץ וליום עבודה בכרם הזיתים. את היום החלה הקבוצה בסיור היסטורי בתוך שטח הקיבוץ יחד עם גדעון אלון, אשר

שיתף אותם בסיפור הקמתו של הקיבוץ, חלקו של הקיבוץ במאבק להקמת המדינה ובחיים הייחודיים שאופייניים להתיישבות הקיבוצית ככלל ולמעברות בפרט. הסיור החל בבאר שבכניסה לקיבוץ, המשיך לסיור בשטח הקיבוץ והסתיים בסליק. הנערים והנערות סיפרו שהם למדו רבות מהסיור ושהמפגש עם גדעון היווה עבורם מפגש ייחודי ומעורר השראה.

לאחר הסיור המשיכו הנערים והנערות ליום עבודה של 4 שעות בכרם, אשר עיקרו עסק בגיזום "שרכים" מיותרים מהעצים אשר מכבידים על הפריחה. חלק מהנערים הכיר את העבודה היטב מפעמים קודמות, וחלק נחשף לה בפעם הראשונה, אך עבור כולם זו הייתה עבודה מאומצת ומספקת. כהכנה לביקור חשבנו על עבודה משותפת של קבוצה מן הנעורים של הקיבוץ, אך עקב ההכנות למימונה בקיבוץ, הדבר לא הסתייע. עם זאת, אנו שמחים על ההירתמות החיובית של דגן שמעוני לעניין ועל פתיחת האפשרות לשיתופי פעולה כאלו בעתיד.

עם תום העבודה החקלאית נסעה הקבוצה לחוף הים במכמורת, שם נפגשו עם מדריך ההכנה לצבא אשר פועל בביה"ס ובשכונה. המדריך העביר להם אימון ימי מאומץ, אשר בסיומו זכו למנת מנצחים - 10 מגשי פיצה שהיוו סיום מהנה ליום עשיר ומספק.

בהקשר זה נבקש להודות לוועדת התנדבות ומעורבות חברתית של הקיבוץ, אשר נרתמו לחשיבה משותפת על הפקת הביקור ותרמו בשם הקיבוץ סכום שאפשר חוויה חינוכית מעצימה ועשירה. כן ירבו ימים כאלו.

אריאל דניאלס ורותם גלס בן-שאול,
וועדת התנדבות ומעורבות חברתית

לבקשת הצוות לאיכות הסביבה אנו מצרפים מאמר זה שפורסם בעיתון "הארץ" בסוף מרץ, 2021:

קוטל העשבים הזה מעורר מהומה, אבל מהרבה סיבות לא נכונות

שמו של קוטל העשבים הפופולרי גלייפוסט נקשר בבהלה בסרטון, למרות שהוא מסרטן בערך כמו בקבוק בירה. ועדיין, לא חסרות סיבות להיפטר ממנו וממתחריו גם יחד.

זה היה, במובנים רבים, מפגש בין קצוות. מהצד האחד: דבי כ"ץ-פרס, נטורופתית מרמת הגולן. מהצד השני: פועלים במשאית ריסוס. ב-15 במאי 2019 עמדה כ"ץ-פרס בטיילת באזור מגוריה עם שלושת ילדיה וחברתה. לאורך הטיילת ניטעו עצי תות למאכל, והחבורה העליזה טיפסה על אחד העצים ואכלה מהם. כשהמשאית הגיחה פתאום לא היה הרבה מה לעשות. המרססים לא שעו לתחנונים של קורבנותיהם העתידיים, חיוו את דעתם שהריסוס ממילא "לא עושה כלום", והתחילו לעבוד. מהר מאוד אפף ענן סמיך של חומרים בלתי-מזוהים את כ"ץ-פרס, את חברתה ואת הילדים. לא קשה לדמיין איך מרגישה אישה שהחטיף האהוב עליה הוא חוביות בר מיובשת, כשהיא חוטפת לפתע שפריץ ענק של חומרי הדברה לפנים.

מאוחר יותר התברר שתערובת הריסוס היתה מבוססת, בין היתר, על גלייפוסט – קוטל העשבים הנמכר בעולם. אם ממשילים את עולם החרדות הטוקסיקולוגיות לגלגל"צ, גלייפוסט הוא "עברתי רק כדי לראות" של אסתר שמיר: זה רעל שהאימה מפניו היא להיט על-זמני שלעולם לא מאבד גובה. בכל פעם שאני מבלה על דשא, מהדהד בי פחד עמום מפני גלייפוסט. במוחי הקטן נוצר קשר בין עשבים לקוטל עשבים, אף על פי שכשחושבים על זה, לא סביר שריססו קוטל עשבים ישירות על הדשא. השימוש

הנפוץ בגלייפוסט במרחב העירוני הישראלי הוא דווקא בשולי כר הדשא, כדי לתחום אותו; ובגומות של עצים, בשטחי בור, במגרשי משחקים ובמדרכות עשויות מאבנים משתלבות.

העיסוק התקשורתי בגלייפוסט נמשך כבר שנים, ועלה הילוך כשארגון הבריאות העולמי הכריז שהוא "כנראה מסרטן" ב-2015. חוקרים מאוניברסיטת ברקלי מצאו ב-2019 שהוא מעלה ב-41% את הסיכון לחלות בלימפומה מסוג נון-הודג'קין. בשנים האחרונות החליטו כמה מדינות, בהן סעודיה, וייטנאם וגרמניה, להוציא בהדרגה את החומר מחוץ לחוק. מנגד, הסוכנות האמריקאית להגנת הסביבה (EPA) פירסמה לפני שנה הודעה מרגיעה, שלפיה החומר אינו מהווה סכנה לבריאות האדם "אם משתמשים לפי התווית".

זה לא עזר לחברת באייר, שמשווקת את תכשיר הגלייפוסט המוביל "ראונדאפ". לאחר שהפסידה בשלוש תביעות שהגישו בארה"ב חולי סרטן, ונדרשה לשלם סכומי עתק, היא החליטה לסגור את הסיפור מהר ולהגיע להסדר עם היתר. בחודש שעבר הסכימה החברה להקצות 2 מיליארד דולר לתביעות עתידיות של חולי סרטן, לצד 10 מיליארד נוספים ששולמו למי שכבר חלו, אך בלי להודות באשמה.

בישראל אושרה באחרונה שוב המסקנה שהגלייפוסט בטוח לשימוש בשדות, בכרמים, ברחובות וגם בגינות פרטיות. החוק לא מטיל שום מגבלה משמעותית על השימוש בו, ולמעשה כל מי שרוצה יכול להזמין באינטרנט ג'ריקן של ראונדאפ ב-250 שקל, לרסס בגינה או להכין איתו שייקים.

הגלייפוסט הוא חומר מתעתע. מצד אחד, משיחות עם מומחים עולה שההיסטוריה ביחס אליו מוגזמת. כפי שקרה גם עם הביספינול-A כל הדיון מתרכז בסלבריטי הכימי התורן, וכל היתר ממשיכים להרעיל את הציבור באין מפריע. פרופ' חנן איזנברג, מנהל מרכז המחקר נווה-יער של מכון וולקני ומומחה לחומרי הדברה, מדגים את הנקודה הזאת באמצעות סיפור קצר: מתברר שראש המועצה שלו החליט להוציא דין רודף נגד הגלייפוסט. בתי ספר בסביבה קראו, נבהלו, ועברו לדוקטלון (פרקוואט), שהוא קוטל מסוכן בסדר גודל אחר לגמרי, "נורא", כלשונו של איזנברג.

"הראונדאפ הוא מחומרי ההדברה הפחות מסוכנים", מסכימה ד"ר חגית אולנובסקי, מומחית לניהול סיכוני בריאות וסביבה. החומר מדורג בדרגת רעילות 4 (הנמוכה ביותר), מתפרק מהר ולא מורחף בקלות לאוויר. הוא אמנם

כנראה מסרטן, בדומה לעבודה במשמרות לילה ואכילת בשר בקר, אבל לא נכנס לרשימת ה"מסרטנים הידועים", כמו קרינת השמש, משקאות אלכוהוליים ועשן אגוזים. יישום זהיר ומוקפד של גלייפוסט לא אמור להוות בעיה מבחינת תושבי העיר.

הבעיה היא שכרגיל בישראל, נוצר פער, שלא לומר מכתש ענק, בין ההוראות לבין הביצוע שלהן, וכאן קבור הכלב. על התווית של הראונדאפ ודומיו כתוב שצריך להסתלק ממקום הריסוס למשך 12 שעות. עכשיו חטטו בזיכרונכם אם אי פעם הסתובבתם בישראל ונתקלתם בשלט שאומר "ריססו כאן בקוטל עשבים, נא לחזור בשמונה בערב". על כל ספסל שנצבע טורחים להדביק שלטים, אבל רעלים מרססים כאן באופן חופשי לגמרי. ברנדט באור, מומחית בריאות וסביבה באדם טבע ודין, מספרת שלקו החם של הארגון מגיעות כל השנה, ובמויחד בימים אלה (זו עונת השיא של הריסוסים), סרטונים שבהם נראית חגיגה של קטילת עשבים כימית בנוכחות קשישים, פעוטות בעגלות ומי לא. אפילו בבתי ספר מרססים בזמן הלימודים, אף על פי שהנחיות מפורשות שפורסמו ב-2018 קבעו שזה אסור באיסור חמור.

הבעיה הנוספת היא שגלייפוסט אמנם בטוח יחסית לבני אדם, אבל לא ליצורים חיים אחרים. מחקר שפורסם ב-2015 בכתב העת Nature מצא שקוטל העשבים הזה הוא אסון לתולעי אדמה (שלשולים), מה שבתורו גורם לשיבוש המאזן הכימי של הקרקע. מחקר אחר, מ-2018,

הראה שגלייפוסט פוגע באוכלוסיית חיידקי המעי של דבורים וכך הופך אותן לפגיעות למחלות. בנובמבר האחרון קבע ה-EPA - אותו ארגון שהגיע למסקנה שגלייפוסט הוא סכנה מבחינת בריאות האדם, שהחומר עלול להזיק ל-93% מהמינים בסכנת הכחדה בארה"ב. רעילות סביבתית זו גם הסיבה שבגללה גרמניה החליטה לוותר על הגלייפוסט.

מעבר לכך, נשאלת השאלה אם מדינה מדברית זקוקה לקוטלי עשבים. יש כמה ערים בישראל שנמצאות בתהליכי גמילה, ובראשן כפר סבא, שהעיפה את כל החומרים האלה מהחלון כבר לפני שש שנים. ככל הידוע לא צמח שם ג'ונגל, התרוממו מדרכות או נפלו השמים. המהפכה היתה פשוטה: מונעים השקיית יתר, שמעודדת צמיחת עשבייה לא רצויה; שותלים צמחים מקומיים וחסונים יותר; מחפים את הקרקע בגינות בשבבי עץ כדי למנוע צמיחה; ואת העשבים שבכל זאת גדלים קוצרים בכלים חשמליים. "אם תחפש באובססיביות עשבים על המדרכות שלנו, תמצא", אומר עילאי הרסגור-הנדין, סגן ראש העיר כפר סבא ומחזיק תיק הקיימות, "אבל זה לא ממש מורגש". לדבריו, השינוי לא עלה לקופת העירייה אפילו שקל אחד נוסף.

כינויי הגנאי "עשבים שוטים" או "רעים" הם כמובן אנתרופוצנטריים וגינון-צנטריים. מידת הרוע של העשב היא בעיני המתבונן, והעשב השוטה של האחד הוא הפרח בגנו של האחר. בעולמם של בני האדם, לעומת זאת, אמורים להיות כללים אוניברסליים שמגדירים מי עבר את הגבול. את הכינוי "עשב שוטה" הרוויח ביותר מי שתלה בסלון ביתו את תמונתו של ברוך גולדשטיין בסלון והסיר אותה בעיקר משיקולי עיצוב. העיקר שאת העשבייה שגדלה בין סדקי המדרכות אנחנו מקפידים לנכש.

דני בר און, הארץ, 21.3.2024

חבט אל העבר

הפעם על אחד מגדולי המלחינים ומעצבי הזמר הארץ-ישראלי, חנר קיבוץ מסור ואיש עבודה וחמש ששיריו הפכו באחת לנכסי צאן ברזל של הזמר העברי

הוא חתום על שירים שכל אחת ואחד מכם מכיר היטב: שירה של חנה סנש - "הליכה לקיסריה" (המוכר כ"אלי, אלי"), "אני נושא עמי" הנפלא ששר שלמה ארצי, "יצאנו אט" למילותיו של חיים חפר (הביצוע של אריק איינשטיין הוא מופתי), "ניגונים" למילותיה של פניה ברגשטיין (שרובם מכירים בביצוע שלישיית המעפיל או הגבעטרון), "החליל" שאותו הלחין למילותיה של לאה גולדברג (שאותן, אגב, מצא במקרה בשער של העיתון "דבר לילדים"), "מלאו אסמינו בר" הוא שיר שלו, וכמובן "הן אפשר", מהשירים המרגשים של ימי מלחמת העצמאות.

אבל הוא גם כתב את שיר הילדים "עשר אצבעות לי יש", הלחין את המנון הפלמ"ח שכתב זרובבל גלעד (ושר כל שנה בצורה בלתי נשכחת אפרא פורת ז"ל: "מסביב יהום הסער, אך ראשו לא ישח. לפקודה תמיד אנחנו, תמיד אנו, אנו הפלמ"ח...") וגם הלחין שירים של חברי קיבוץ אחרים: למשל את "ירדה השבת" היפיפה למילים של יהושע רבינוב, "ואולי" וגם "אל ארצי" של יהודה שרת מקיבוץ יגור ואת "שיבולת בשדה" למילים של מתתיהו שלם מרמת יוחנן.

רבים לא מודעים לכך אבל דוד זהבי היה למעשה המלחין הצבר הראשון בארץ ישראל. הוא נולד בשנת 1910 ביפו למשפחת גולדיס שהיתה משפחה דתית-חסידיית שעלתה לארץ מרומניה עוד בשנת 1877 כחלק מהעלייה הראשונה. ההורים של אביו הגיעו לטבריה ומאוחר יותר עברו להתגורר בראש פינה, בה נולד אביו של דוד, אברהם גולדיס. ב-1895 התחתן אברהם עם רחל, עולה בת 19 מרומניה, ועבד לפרנסת המשפחה במפעל המשי שיוזם הברון רוטשילד בראש פינה. משנקלע המפעל לקשיים, פוטר אברהם מעבודתו ובני הזוג עברו בסביבות שנת 1900 ליפו, שם נולד דוד ב-1910 הילד השלישי במשפחה. לימים כתב כי "הצלילים הראשונים שספגתי בילדותי היו מזיגה של צלילי הזמירות של שבת ויום טוב מפי אבא מחד, וצלילי המזרח שבקעו מבתי הקפה הערביים שבקרבת ביתנו מאידך".

הבית בו גרה משפחת גולדיס ביפו ניצב בצומת הרחובות הידוע כיום כצומת רחוב בוסטרוס ושדרות ירושלים. באויר רחובותיה של יפו נבללו אז כמעט כל המרכיבים הצליליים שעתידים היו להזין את הזמר הישראלי שנים רבות לאחר מכן: מגנינות ערביות, אוקראיניות, רוסיות, חסידיות ואידיות יחד עם ריקודי הורה. בצד אלה ספג ניגונים וזמירות שבת בביתו.

דוד למד בגן הילדים העברי היחיד שהיה אז ביפו ואת לימודיו החל בביה"ס היסודי "תחכמוני" שנפתח אז בשכונת נווה צדק. במהלך מלחמת העולם הראשונה עם גזירת גירוש תושבי תל-אביב ויפו עברה המשפחה לזיכרון יעקב שם למד דוד מספר שנים. לאחר המלחמה וכניסת הבריטים לארץ חזרה המשפחה ליפו וזהבי המשיך ללמוד בבית הספר לבנים בו סיים כיתה ח'. אביו, שהיה בעל מלאכה ושימש גם כחזן, רצה שילמד מוזיקה במסגרת בית הכנסת ויהפוך לחזן.

זהבי לא למד מוזיקה בצורה מסודרת בשל חוסר אמצעים. אחותו הגדולה, לאה גולדיס, דחפה אותו לקבל חינוך מוזיקלי בנגינה בכינור, אך כעבור זמן קצר עבר לפסנתר, ש"קסם לי יותר בעושר צלילי". בהיותו בן שמונה למד לראשונה לקרוא תווים ולנגן בחלילית מתכת, שנותרה מאז הכלי האהוב עליו והמזוהה עמו ביותר.

בן 13 החל לעבוד בדפוס "אחדות" לפרנסת המשפחה, ועד מהרה - לאחר שהחליף את שם משפחתו ל"זהבי" והפסיק לשמור מצוות - למד את מקצוע החשמלאות והצטרף לגרעין הראשוני שהקים את תנועת הנוער העובד ב-1924 שהוא היה בין מייסדיה.

זהבי הצעיר היה ממקימי קיבוץ נען, ראשון קיבוצי הנוער העובד בארץ, וכל חייו עברו עליו בקיבוץ, למעט תקופות קצרות שבהן מילא תפקידים בחוץ לארץ בשליחות התנועה. היה חבר הקיבוץ כחמישים שנה, עד יום מותו.

למעשה החל ללמוד מוזיקה בצורה מסודרת רק בגיל 22 עת החל בלימודים אצל הפסנתרנית מרים לויט. בגיל מבוגר יותר למד אצל מרים בוסקוביץ. רק בגיל 50 פנה ללימודי תיאוריה מסודרים. את רוב שיריו כתב למעשה כחובב.

בקיבוץ נען עבד זהבי בחקלאות, בריצוף ובעיקר כחשמלאי. כמוזיקאי, ארגן מקהלה ואירועי מוזיקה שבמסגרתם החל גם להלחין. הוא יצא לקיבוצים שונים כמדריך שירה בציבור וכך הביא להפצת שיריו ברבים. כל עבודתו המוזיקלית נעשתה על חשבון זמנו הפנוי שכן

הוא היה מסור ביותר לעבודתו החקלאית.. אט אט החל לפרסם את לחניו בכל הארץ והפך להיות אחד המלחינים המקובלים והאהובים של זמנו.

שירו הראשון נכתב בהיותו בן 17 (1927). בחוברת של הירחון לבני הנעורים "מולדת" שהחל לצאת ביפו עוד לפני מלחמת העולם הראשונה מצא את שירו של יעקב פיכמן "אורחה". הוא בחר פסוקים מתוך השיר, ויצר את שירו "אורחה במדבר" ("ימין ושמאל, רק חול וחול...") הוא השמיע את השיר לחבריו בצריף הנוער העובד בלי לרמוז על מחברו. השיר נתקבל בהתלהבות רבה.

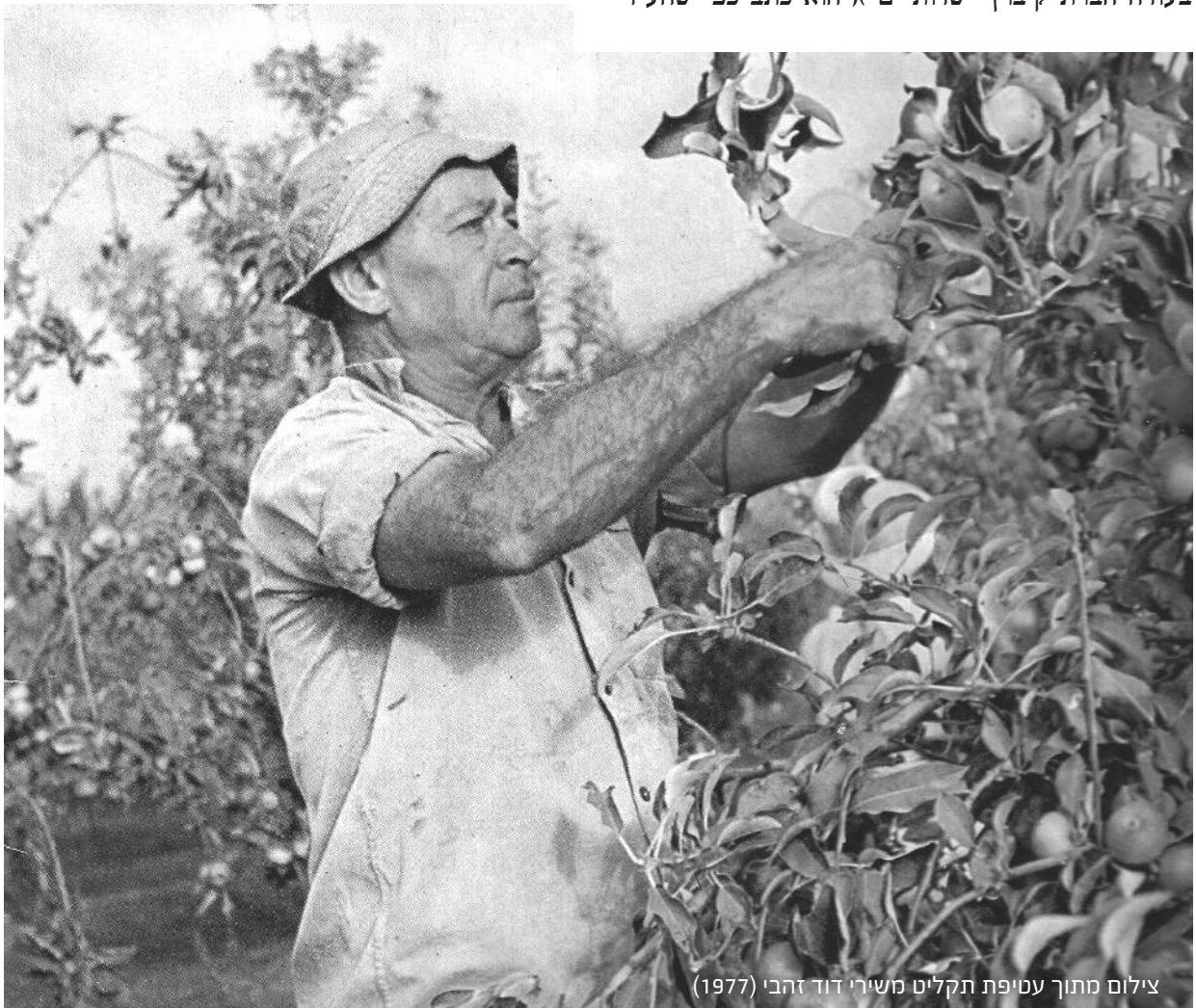
"החליל" הוא אחד מהשירים של זהבי שהכי מזוהים אתו והוא מתאר במידה מרובה את המלחין דוד זהבי עצמו, פשוט ועדין וצנוע. הוא אגב אהב מאד את הכלי הזה, אשר מוזכר בשבעה משיריו לאורך השנים והיה לו אוסף גדול של חלילים.

את "הליכה לקיסריה" למילותיה של חנה סנש (שנכתבו בעודה חברת קיבוץ "שדות ים"), הוא כתב כפי שהעיד

בפרץ כתיבה והתרגשות של חמש דקות. אף תו בו לא תוקן ולא שונה לאחר מכן! זו היתה הטיוטה הראשונה והאחרונה של השיר. במכתב ששלח זהבי לאמה של חנה סנש הוא ציין שזהו "אחד השירים היפים ביותר שכתבתי בימי חיי ואודה על האמת שתוך כדי כתיבתו זלגו עיני דמעות..".

בתחילת שנות הארבעים, לפני שהלחין את השיר הזה, הלחין זהבי את שירה של חנה סנש "אשרי הגפרור" אותו כתבה ממש לפני צאתה לגבול ההונגרי שממנו לא שבה ביולי, 1944. כדי לענות על צרכי הקיבוץ בחגים ובשבתות חיבר גם מוזיקה בזמנו הפנוי למקהלה ותזמורת.

את שיריו בחן בקרב המשתתפים בערבי השירה שערך. כאשר היה מבחין כי קהל המשתתפים שר את הלחן בשינויים, הבין כי יש בעיה בלחן ושינה את הלחן בהתאם. אחת הדוגמאות לשינוי לחן הוא שיר הפלמ"ח ("מסכיב יהום הסער") שתוקן לאחר שהתרשם כי גרסתו הראשונה נשמעת בלתי מלהיבה די הצורך.

צילום מתוך עטיפת תקליט משירי דוד זהבי (1977)

את השיר "בְּעֶדְן ילדים", הרוח ממש העיפה לידי של זהבי יום אחד בשדרות רוטשילד בתל אביב, והוא כתב לו לחן שוברטי של ממש בלי לדעת את זהות המחבר; היא התבררה לו רק מקץ שנים רבות (היה זה שירו הראשון של שלמה זרחי, שאתו כתב כשהיה בן 10!)

השיר הרומנטי ביותר שהלחין דוד זהבי הוא השיר "אני נושא עמי". השיר מופיע בספר שיריו הראשון של יעקב אורלנד "אילן ברוח". הוא הולחן על-ידי זהבי זמן קצר לאחר פרסומו, כמתנת פיוס לאשתו לאחר ריב אהבים. חנה רובינא שרה אותו לאחר פרסומו במסיבות של "הבימה" בשנות השלושים אולם הקלטתו הראשונה התבצעה רק כעבור 40 שנה בשנת 1977 כאשר שלמה ארצי קיבל אותו מרעייתו של זהבי שהגדירה אותו כ"שיר נשכח". ארצי גאל אותו והקליט אותו לתקליט "שלא ייגמר לעולם" שהוגש לזהבי זמן קצר לפני מותו.

זהבי כתב גם שירים הקשורים למלחמות בארץ. כך כתב, בתקופת הבריטים את אחד משיריו האהובים כיום "זמר לספינה" המוכר יותר כ"שקיעה נוגה" למילים של חיים חפר (שר נפלא גידי גוב באלבומו הראשון).

השיר "הן אפשר" אף הוא למילים של חיים חפר נכתב ללהקת הצ'יזבטרון בשנת 1948 כשנה לאחר פרוץ מלחמת השחרור. בשיר מובעת כמיהה לסיום המלחמה לכן ניתן לראות בו את שיר השלום הראשון שנכתב בארץ. נתן אלתרמן אמר אז שזהו השיר הטוב ביותר שנכתב בתקופת המלחמה. שיר נוסף שכתב זהבי למילותיו של חיים חפר הוא השיר "יצאנו אט". הוא קרא אותו לראשונה בעתון הנוער העובד "במעלה" והלחין אותו עוד לפני שהכיר את חיים חפר.

דוד זהבי (משמאל) לצד חבר עם הכלי האהוב עליו

והרע בו מוטל,
ובלב כל איש ישכון
סוד עצוב, עצוב כל כך,
הד של קרב לא אחרון,
יעלה שוב, יתלקח.

אך אין לתהות ואין לשאול לאן האיש בורח
ואת שדהו לא תחרוש.
הלוך ילך לו בדרכו, שותק כמו ירח,
ואת גנו לעד יטוש.

צמא כמו מידבר ינוד האיש, ירצה לשכות,
לנוס מציפרני הסוד.
אבל סודו כמו דרדר עולה, מוסיף לפרוח,
וגם האיש יוסיף לנודד.

הקיבוץ והווייתו שלובים לכלי הפרד בחייו של זהבי
ובעשייתו האמנותית: הוא היה חבר פעיל ומעורב
במוסדות הקיבוץ, הרבה לכתוב בעלון הקיבוץ ובשלה
פרסומים אחרים של התנועה. גם רבים מאוד משיריו
סובבים סביב הווי הקיבוץ והאתוס הקיבוצי: חיי שיתוף,
קרבה לטבע, התגייסות כללית למטרות לאומיות, טקסי
הקיבוץ וכן הלאה. הרבה משיריו נכתבו מלכתחילה כדי
לשמש לצורכי הקיבוץ השונים - כדי להעשיר את אוצר
המנגינות של גן הילדים ובשביל ליל הסדר הקיבוצי או חג
יובל זה או אחר - וכל ימיו נטה להלחין כאמור טקסטים
שחיברו בני קיבוצים.

מן הביוגרפיה של זעירא מצטיירת דמותו של זהבי
כגבר שתקן ומסוגר, שלא הרבה בשיחה ומיעט לחשוף
את רגשותיו ברבים, אפילו בחברת בני משפחתו; עיקר
האנרגיה הרגשית שלו הושקעה בעבודתו ובדיונים
האידיאולוגיים של אסיפות הקיבוץ. בנו עדי, מנישואיו
השניים, כתב לו פעם ברכה ליום הולדתו: "אני מברך
אותך לשנות אושר ואמונה כחבר נען, לשנות אור וחיים
עד מאה ועשרים, ולשנות יצירותיך שתמשכנה להפעים
שמחה בלב איש". הוא היה אז בן שבע...

מנישואיו האחרונים למינה ויטמן (שהייתה ניצולת שואה
וצעירה ממנו ב-17 שנים) נולדו ילדיו רפי ולירון. זהבי
נפטר מסרטן הושט ב-1977 והוא בן 67.

אסף וכתב: אורי ב"ש
(תודות לטלילה אלירם, יעקב בר און, מוטי זעירא)

לפני מספר שנים כתב ידידי ד"ר מוטי זעירא, חוקר
ומנהל המדרשה באורנים, ביוגרפיה מקיפה ומרתקת של
דוד זהבי ("כמו קול של הלב") והיא הושתתה על מחקר
מעמיק שכלל ראיונות רבים, חיפוש בארכיונים ואיתור
מכתבים פרטיים.

אחד מהסיפורים הפחות ידועים שתוארו בספר היה
מצמית ומכמיר לב וגרם לי ממש להזיל דמעה. דוד זהבי
התחתן שלוש פעמים, מהן פעמיים עם נשים צעירות
ממנו בהרבה. החלק הכאוב ביותר בסיפור חייו עוסק בבנו
בכורו, שי, מנישואיו עם יהודית אברמסון.

שי היה ילד חריג שסבל כפי הנראה מפיגור שכלי ולא
למד לדבר. הטיפול בשי עורר מתחים בין בני הזוג והם
נפרדו. כשהיה שי בן שלוש עזבה אשתו הראשונה של דוד
את הקיבוץ, ונטל הטיפול בילד נפל על כתפיו. כעבור
כשנתיים לא פשוטות העביר זהבי את בנו הבכור ל"מוסד
לילדים דפקטיביים" בגבעת השלושה.

ב-10 באפריל, 1946, כשהיה שי בן עשר, הוא נעלם
מהמוסד ולמרות חיפושים ממושכים עקבותיו לא נודעו
והוא מעולם לא נמצא... זהבי, כפי שמספר זעירא בספרו,
לא דיבר מעולם על הטרגדיה שפקדה אותו ולא שיתף איש
בכאבו, אבל המשיך לנסוע בגפו ולתעות בשדות שסביב
גבעת השלושה בחיפוש אחר רמז למקום הימצאו של בנו.

ייתכן והד בודד לטרגדיה זו נמצא בבחירתו להלחין שיר
נשכח של המשורר אברהם בן זאב "כל אחד". את השיר
שרה כלתו דפנה זהבי באלבום שהוגש לו סמוך למותו.

אל נא תאמר: ראו, אדם צועד זקוף, בטוח
ינוד שמח במישעול.
את נטל יגוניו נשא הרחק הרחק הרוח -
ולא נותר מן האתמול.

אל נא תאמר, כי אנוכי היטב היטב יודע:
שאינ מנוס מן העבר...
וכל אחד אך את נפשו מניס אל חוף רוגע,
בלילה אין סופי וקר.

כל אחד ממשוהו בורח,
נס בסתר אל השחר, אל האור.
לכאורה בשביל צועד שמח,
אך בתוך חדרו ליבו לעד יזכור:
יום אביב אשר דעך,
צרוך תקוות אשר נבל,
קבר - בור בודד, נשכח,

על המציאות והעולם שמתעורר

של אנשי שם שמחזקים את הידיעה בקיומו של העולם שמעבר. חברי מעברות מכירים את התפיסה הזאת שכן בין חברינו וחברותינו יש כמה וכמה תומכים בהשקפות הללו, אבל אני נשאר נאמן למטריאליזם הדיאלקטי ולמחשבה הביולוגית שלמדתי ממורי הדגולים במוסד החינוכי לוי גרינבלט, שולמית לומניץ, יוסי ליברמן, אורי גרינבלט ואחרים.

והנה בשבוע הנורא של יום הזיכרון לשואה ולגבורה ואחריו יום הזיכרון לחללי מערכות ישראל, בעודי מזיל דמעות למשמע הסיפורים והשירים, נתקלתי ברצף אירועים הגיוני לחלוטין ועם זאת עם מבט קצת אחר אפשר לראות בו רמז לתוכנית שמעבר לפיזיקאלי. הרצף הזה מוצג במעין שיר המובא כאן:

“אלוהים לא משחק בקוביות” אלברט איינשטיין

לכאורה

יומיים לפני יום הזיכרון

במקרה ראיתי שההשקיה בחלקה הצבאית זקוקה לטיפול.

במקרה הגעתי מאוחר, בדיוק בזמן

כשהחילים הנחמדים של חיל החינוך

שטפו, תקעו דגלונים, הניחו פרחים.

למעלה קבורה אורנה אשל

קורבן פעולות איבה.

לא ברשימה שלנו אמרה הקצינה

אסור לנו.

במקרה בדיוק כשחזרתי לתקן את ההשקיה

הגיעה דליה לחלקה

ביקשה שאפנה את הגזם.

כשהחזרתי את המריצה

פגשתי ליד הקבר של אורנה את יובל

שוחחנו ארוכות על חברינו שאינם

על נשמות ורוחות

ועל חיים שלאחר המוות.

אין מקרים, הכול מכוון, אומר יובל

לא יודע אמרתי

אותך פגשתי כאן לגמרי במקרה

לכאורה...

תהא זאת תרומתי הדלה לרצף האירועים המכובדים מאוד שנערכו בקיבוצנו בשבוע הלאומי תשפ"א, שבעים ושלוש שנים למדינת ישראל.

עופר הרצוג

לפני שנים אחדות נתקלנו בהזמנה לטייל באתרים מקודשים בצפון הארץ. הטיול כלל את האתר הניאוליטי בשער הגולן, באתר התפילה הנוצרי במגדלא ו"במעגל רפאים" (רוג'ום אל היירי) של תרבות האבן הגדולה בדרום רמת הגולן. שמו של מדריך הטיול היה זאב בן אריה. התברר שזאב בן אריה מרכז סביבו חבורה של מאמינים בחיזורים, אנרגיות שמחוץ לעולם הפיסי וחיים לאחר המוות.

בטיול הארוך והמרתק חברו אלינו לרכב (זה היתרון של רכב קיבוצי - תמיד אפשר להזמין רכב גדול!) מספר נשים מבוגרות שבמהלך היומיים למדנו מהן על תקשור עם רוחות מתים ומפגשים עם חיזורים. לימים הצטרפנו לחבורה על תקן של מי שאינו מאמין אבל מוכן לשמוע וכך טיילנו עם זאב בפירמידות אנרגטיות בבוסניה-הרצגובינה ובירושלים של מטה. זאב חוקר אתרים שמקרינים קדושה ומאמין גדול באנרגיות וב"תורות איזוטריות" כפי שהוא מכנה אותן.

בשנה האחרונה עם ביטול הסגר הראשון טיילנו איתו בקהילות איזוטריות בגליל (שכטריסטים וחסידים גורדיף בידפת, אימן במעלה צביה, מדיטציה טרנסצנדנטלית בהררית, קבלה בצפת, סופים בעכו, דרוזים בנבי חאדר ועבודה חברתית בהרדוף). מיד עם ביטול הסגר השלישי הצטרפנו לטיול באתרים מקודשים בדרום הנגב כמו פסגת הר רמון, מקדש הנמרים בבקעת עובדה, מקדשים בבקעת תמנע אך בעיקר בקהילה השיתופית בקיבוץ נאות סמדר. על נאות סמדר נספר אולי בהזדמנות אחרת (יש המון: קיבוץ שיתופי קיצוני עם קופה פתוחה וחיים ללא תקציבים!!!), אבל כאן אספר על הטרמפיסטיות שלנו מהטיול לרמת הגולן ששמחו להצטרף אלינו לרכב הקיבוצי בטיול הארוך לערבה (מאוד אהבו את הנהיגה שלי ואת השיחות עם ניצה על שמאלנים מחד וגלגול נשמות מאידך).

כמשתתפים ותיקים בחבורה אימצתי לעצמי את נציג החשיבה המטריאליסטית. השקפת עולמי היא שאין דבר כזה עולם שמעבר. בסופו של דבר, להשקפתי, הכול מתבסס על האנרגיות ועל המרחב הפיזיקאלי ובעיקרון הכול ניתן לחקירה אוכייקטיבית. הטרמפיסטיות שלנו כמוכן סיפרו מניסיון האישי על מפגשים מהסוג הרביעי ותקשורים עם נשמות שהלכו לעולמן. אף המליצו לנו על מספר ספרים

* תודות לאחר ערב יום השואה *

הזרכת זמרות, הגברה: מתן אשכנזי

עיצוב מודעה: שמעון ברקוביץ

הפקה ועריכת טקס: דוד לוי, יעקב אבנט

תודה מקרב לב ליעקב ודוד שזו השנה השניה שבה הם מפיקים את טקס יום השואה (בשנה שעברה הטקס הועבר דרך הזום) עם מחשבה רבה, עומק, יצירתיות והכנה, הטקס היה מכובד ונוגע.

תודה!

ועדת תרבות

קריינים: שרה כתר, ציון טובי, שני כפיר, מיכל לוי, עופר הרצוג, דוד לוי, יעקב אבנט

הדלקת נרות זכרון: מוטקה אורן

זמרות: יובל דביר, מאי הללי

עיבודים לרביעית מיתרים:

ינאי אבנט, פבל לוי

נגנים: אולג פרידמן, סוטלנה קמינסקי,

יעקב אבנט, רוסוויטה פבזנר

הפקת אולם ומצגת זכרון:

הילה דביר רעות כתר

* תודות לצוות יום הזיכרון *

תודה נוספת: לאבישי עומרי,
גלעד ועמית אשל, יובל בדולח,
דגן שמעוני, צחי הללי, בועז, אור,
ונועם נובלמן, ולחברת הילדים.

וכמובן תודות לכל
משתתפי הטקס.

תודה לזמירה גרינבלט
על ניהול הטקס בבית
הקברות מזה כמה שנים
בנחישות ונאמנות שאין
שניה לה.

תודה לאפרת אשל,
מירב שוטוב ורונית ינאי
על התגייסות ברגע האחרון,
ובמלוא האנרגיה לקיים
טקס מכובד.

* תודות לצוות יום העצמאות *

תודה נוספת: לאייל קליין,
אורי עומרי, בועז נובלמן,
מנחי הטקס נטע ואסף שלג,
ולכל התורנים

תודה ליובל בדולח
על הסיוע בכתיבת
הטקסטים לטקס.

תודה לצליל דינאי לוי, נורית
לומניץ, עינב בר און, מיכל
לוי, גלית יערי, רונן בר ניה,
נטע שלג ודליה קרייר

ידיד שבועות 2021

שני 17.5.21 • השיכון התערבי • 16:00

מה אהבה אנו באירוע?

מאכל ארוז שזמון
נשאא פרסימ

אורניר כדורסל

שזכר פרחים

זיכרה, פיזול
וקפה אינו!

דוכני זיכורים
לא אכזי קיבול

ההצלחה קדורקה
שלאה 18:00

פינוא אורזים
שיפולו הנאורים

אנכראו צווא שזמון

ברכות ואיחולים

מזל טוב לאביטל ואלי
להולדת הבן
 אח לעידו, זוהר ואור
 נכד לאילת ואבי

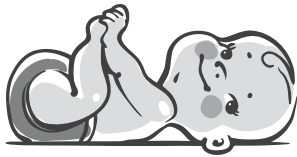
צרור ברכות חמות לכל המשפחה המורחבת

מזל טוב להגר ושאול
להולדת הבן
 נכד לבתי ואהוד

צרור ברכות חמות לכל המשפחה המורחבת

מזל טוב לשושנה אפרתי
להולדת הנין
 נכד ליגאל וחנה
 בן לסמדר ועומר

צרור ברכות חמות לכל המשפחה המורחבת

מזל טוב לניצה ועופר
להולדת הנכד
 בן ליפתח ונטע
 אח לאמיתי

צרור ברכות חמות לכל המשפחה המורחבת

עובר ושב

יעל למפרט-נאור
 הודיעה על עזיבת
 הקיבוץ עם משפחה
 אופק נאור וביתה הילי

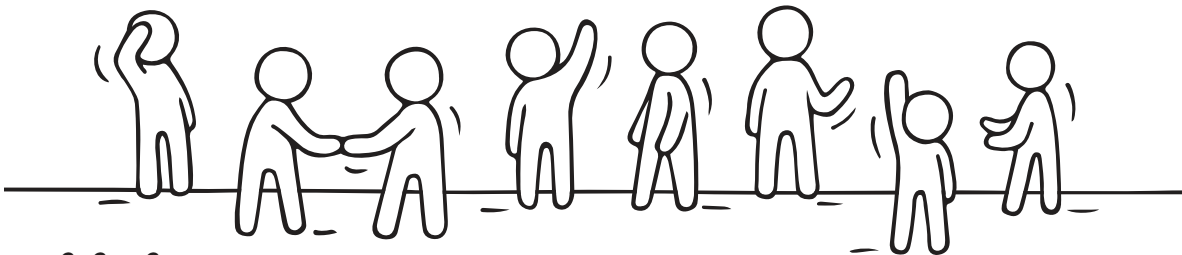
לירון בן חירות
 מתארכת במעברות
 כחיילת בודדת אצל
 אפרת ורון גילת

גיא קרייר
 השתחרר מצה"ל

שגב ארד
 עבר לשירות קבע
 ויצא לעצמאות
 כלכלית בקיבוץ

שובל הללי
 התגייס לצה"ל

שני גור
 התגייסה לצה"ל

קהילתנו אכזאב!

